

Krzysztof Nowiński

Golub-Dobrzyń. Wzgórze Zamkowe

Informator Archeologiczny : badania 3, 358-360

1969

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

datowanie możliwe będzie po przeprowadzeniu systematycznych badań.

GOLUB - DOBRZYŃ
Wzgórze Zamkowe

Pracownia Archeologiczno-
Konserwatorska PP PKZ, Od-
dział w Warszawie

Badania prowadził mgr Krzysztof Nowiński.
Finansował WKZ w Bydgoszczy. Trzeci sezon
badań. Zamek średniowieczny, nowożytny.

Kontynuacja badań na wzgórzu zamkowym objęła przedzamcze /9 wykopów/ i teren przysamkowy /4 wykopy/. Celem prac było poszukiwanie elementów obronnych przedzamcza, które według źródeł pisanych, zostały zbudowane na początku XIV wieku w osi budowy zamku przez Krzyżaków.

W wyniku prac odsłonięto następujące obiekty architektoniczne:

1 - Fundament muru obwodowego, w części południowej i północnej przedzamcza. Oba fundamenty odchodzą w kierunku wschodnim od odkrytych w 1968 roku, baszt narożnikowych i zostały zniszczone razem ze skarpą wzgórza, co potwierdziły wykopy zakładane na linii ich przypuszczalnego przebiegu. W fundamentach kamiennie-ceglanych znajdowały się ceglane łuki wzmacniające. Przypuszczalne datowanie obiektów - XIV wiek.

2 - Dalsza partia ceglano-kamiennej baszty w narożniku północnym przedzamcza, odkrytej w poprzednim sezonie badawczym.

3 - Kamienny fundament północnego skrzydła bramy prowadzącej na przedzamcze, pochodzący także z okresu budowy zamku.

4 - Mur ceglany stanowiący ocembrowanie fosy między przed-
samcem a sankiem. Na murze znaleziono drewniane belki będące
pozostałością mostu przebiegającego nad fosą. Układ cegieł i ich
wymiary wskazują na odkrycie muru późnogotyckiego /XVI wiek/.

5 - Odcinki zabudowy w formie dwóch ockozów kamienno-cegla-
nych stanowiących najprawdopodobniej podmurówkę budynku, według
śródeł pisanych drewnianego, nasywanego budynkiem burgrabięgo,
z XVI wieku.

6 - Mur oporowy fosy odchodzący od istniejącej baszty sam-
ku w kierunku południowym. Zbudowany z cegieł gotyckich w wątku
polskim, posiada odsadkę i kamienny fundament. Pochodzi z wieku
XIV. W czasach późniejszych zbudowano na odsadce sklepienie. Po-
niżej pojawiły się ceglane schody oraz podłoga z saprawy wapien-
nej i gruzu ceglanego stanowiące razem ze sklepieniem piwnicę go-
tycką.

7 - Niewiadomego przeznaczenia mury, które zniszczyły omówio-
ną piwnicę. Zbudowano więc je znacznie później od poprzednich
obiektów. Na podstawie układu i typu cegieł można mury te dato-
wać na XVI lub XVII wiek.

Materiał archeologiczny z badań był bardzo przenieśnany i
representował okres od XIV do XIX wieku. Ze znalezionych fragmen-
tów ceramiki należy wymienić ułamki naczyń typu meklemburgkie-
go z XIV-XV wieku, dzbanów z XIV wieku oraz kafli garnkowych i
płytkowych. Znaleziono także przedmioty żelazne m.in. groty beł-
tów od kusa.

Wykonane na wsgórsu sankowym wiercenia ręczne pozwoliły na
późniejszą lokalizację wykopów oraz definitywnie ustaliły brak
muru obwodowego sanku.

W trakcie prac archeologicznych na wsgórsu, przeprowadzono
także badania ratownicze w mieście, gdzie przy kopaniu studni na-

trafiono na konstrukcje drewnianej zabudowy średniowiecznej. Odkryto tu przypuszczalny narożnik chaty stawianej na zrąb. Fragmenty ceramiki datują obiekt na XIV-XV wiek.

GORZYCZKI, pow. Wodzisław

Konserwator Zabytków

Archeologicznych w Katowicach

Badania prowadziła mgr Wanda Galasińska-Hrebenda. Finansował Konserwator Zabytków Archeologicznych w Katowicach. Pierwszy sezon badań. Gródek średniowieczny oraz osada z epoki brązu /kultura Łużycka/.

Stanowisko położone jest na pierwszym wywyższeniu prawobrzeżnej doliny Olzy, we wschodniej części wsi, na terenach należących do Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej.

Gródek stanowił niewielki obiekt osadniczy w kształcie ściętego stożka z wyraźnie zachowaną fosą oraz obwałowaniem. Wykop o wymiarach 3 x 7 m usytuowany styczniście do południowego obrzeża kopca. Wykop eksplorowano do wystąpienia calca, uzyskując stratyografię warstw kulturowych. Stanowiły je: gruba warstwa gruzu z materiałem nowożytnym i częściowo średniowiecznym, warstwa kulturowa średniowieczna, z zalegającymi bezładnie rozrzuconymi kamieniami oraz warstwa z materiałem średniowiecznym /warstwa gródka/. Najniżej zalegała jednolicie ciemna warstwa z przepalonymi kamieniami i dużą ilością ceramiki łużyckiej, w większości wtórnie przepalonej.

Badania miały charakter rozpoznawczy, kontynuowane będą w przyszłym sezonie wykopaliskowym.